

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Čestmíra Slaného a soudkyň JUDr. Olgy Petrové a JUDr. Miluše Čechurové ve věci **péče o nezletilou M. K., nar. xxx**, zastoupenou Městskou částí Praha 3 jako opatrovníkem, dceru J. P., nar. xxx, bytem xxx a R. K., nar. xxx, bytem xxx, **o zvýšení výživného**, k odvolání otce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 8. dubna 2008, č.j. 10P 168/97-421,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně **s e** ve výrocích o výživném (I., II., IV.) **m ě n í** jen tak, že se výživné otce zvyšuje s účinností od 1.9.2008 na částku 2.100,-- Kč měsíčně, jinak **s e** v těchto výrocích **p o t v r z u j e**.

Ve výroku o nedoplatku na výživném **s e** rozsudek soudu I. stupně **m ě n í** tak, že nedoplatek na zvýšeném výživném za dobu od 1.9.2008 do 30.4.2009 otci nevznikl.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil otci povinnost přispívat na výživu nezl. M. počínaje dnem 1.9.2006 částkou 2.700,-- Kč měsíčně (výrok I.), splatnost výživného stanovil do každého 5tého dne v měsíci předem k rukám matky (výrok II.) a současně deklaroval, že se tím mění rozsudek tamního soudu ze dne 10.8.2004 sp.zn. 10P 168/97 (výrok IV.). Nedoplatek na zvýšeném výživném za dobu od 1.9.2006 do 30.4.2008 ve výši 18.000,-- Kč uložil otci k zaplacení v měsíčních splátkách po 500,-- Kč splatných spolu s běžným výživným počínaje květnem 2008 pod ztrátou výhody splátek (výrok III.) a konečně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.).

Při svém rozhodování vyšel ze zjištění, že výživné bylo naposledy upraveno rozsudkem téhož soudu z 10.8.2004, č.j. 10P 168/97-337, částkou 1.700,-- Kč měsíčně za situace, kdy nezl. M. navštěvovala 5. třídu ZŠ, její zdravotní stav byl dobrý, věnovala se keramice a disco tancům, s otcem se stýkala nepravdělně. Matka byla znovu provdána a dne 22.4.2003 se jí narodila dvojčata D. a D. P.. Byla nemajetná a její manžel, zaměstnán jako stavební dělník, měl vyživovací povinnost k synovi L. P., nar. xxx. Otec nezl. M. stále podnikal, jinou vyživovací povinnost neměl a žil se svojí manželkou. Byl také nemajetný a v daňovém přiznání za r. 2003 vykázal příjmy z podnikatelské činnosti ve výši 1,859.916,-- Kč a výdaje 1,836.029,-- Kč. Dále vzal za prokázáno, že nyní M. dochází do 9. třídy ZŠ, je zdravá, každoročně jezdí na letní tábor a stále se věnuje keramice. S otcem se stýká podle potřeby, k 15. narozeninám od něho dostala digitální fotoaparát a k vánocům 2007 kopírku s tiskárnou. Matka je od ledna 2007 rozvedená, má ve své výchově obě mladší děti, které jsou často nemocné, navštěvují MŠ a jejich otec platí od září 2006 na každé z nich výživné 1.500,-- Kč a každý druhý měsíc 2.000,-- Kč. Matka ukončila pracovní poměr u České pošty, kde dosahovala průměrné čisté měsíční mzdy 10.839,-- Kč, dohodou a nyní je od 1.3.2007 zaměstnána na zkrácený pracovní úvazek (7 hodin denně) u McDonald's ČR s průměrnou čistou měsíční mzdou 7.938,-- Kč; jí i všem jejím třem nezl. dětem jsou vypláceny dávky státní sociální podpory. Rovněž otcovo manželství zaniklo rozvodem, a to koncem r. 2006. Od 1.7.2007 s bývalou manželkou nežije, zůstal však bydlet v jejím bytě a platí jí za to 2.650,-- Kč. Asi před třemi roky se pokoušel pracovat brigádně v TESCO, kde však dosahoval výdělku 8.000,-- Kč a v ukládání zboží do regálu nevidí cestu k získání vyšších finančních prostředků. Nadále proto podniká na základě živnostenských oprávnění na několik činností (koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, inženýrská činnost v oblasti výpočetní techniky, kopírovací práce) pro něž má provozovny v Praze 4, Praze 8 a Praze 10, nyní se věnuje plnění cartridge do tiskáren. V daňových přiznáních vykázal za r. 2006 příjmy 1,931.848,-- Kč a výdaje 1,897.611,-- Kč, za r. 2007 příjmy 622.989,-- Kč a výdaje 530.824,-- Kč. Je nemajetný, absolvent SOU s maturitou – mechanik MC strojů, na úřadu práce nebyl a není evidován jako uchazeč o zaměstnání.

Na podkladě těchto zjištění dospěl soud I. stupně k závěru, že změny v poměrech, k nimž od poslední úpravy výživného došlo, odůvodňují zvýšení výživného (§ 99 odst. 1 zák. o rodině a § 163 odst. 2 o.s.ř.). Oproti předchozí době se potřeby nezl. M. zvýšily již jen plynutím času, připravuje se k přijímacím zkouškám na střední školu a matka s ní a oběma jejími polorodými sourozenci žije od léta 2006 sama bez manžela, čímž jsou výrazně sníženy její možnosti potřeby nezl. M. zabezpečit. Za tomu odpovídající pak soud I. stupně ve smyslu ust. § 96 odst. 1 zák. o rodině považoval zvýšení výživného od 1.9.2006 na 2.700,-- Kč měsíčně. Na straně otce přitom vycházel z jeho možností dosahovat jako absolvent SOU

s maturitou, v profesích nabízených úřadem práce, průměrné hrubé měsíční mzdy 20.000,-- Kč, neboť to, že otec své soukromé podnikání provozuje i přesto, že výsledky jeho hospodaření dlouhodobě neodpovídají vynaloženým nákladům a nepokusí se zaměstnat ve své profesi, nemůže jít k tíži nezletilé. Nedoplatek na zvýšeném výživném za dobu od 1.9.2006 do 30.4.2008 ve výši 18.000,-- Kč (20 měsíců x 900,-- Kč) soud I. stupně umožnil otci zaplatit v měsíčních splátkách po 500,-- Kč počínaje květnem 2008 pod ztrátou výhody splátek. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ust. § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Proti tomuto rozsudku podal otec včas odvolání, ve kterém uvedl, že o zvýšení výživného bylo rozsudkem z 10.8.2004 rozhodnuto v době, kdy byl již hodně zadlužen a neměl psychickou sílu tomuto rozhodnutí vzdorovat. Podařilo se mu sice domluvit s věřiteli na částečných splátkách, ne však s matkou nezletilé, které v květnu 2005 dlužil asi 9.000,-- Kč a v rámci exekuce mu byly obstaveny výrobní prostředky – PC s autem. S manželkou proto v r. 2005 prodali část zařízení domácnosti a zrušili jeho stavební spoření, výživné doplatil a s dcerou odejel na 3 týdny dovolené k babičce na Slovensko. Po návratu se s načerpanými psychickými silami pokusil zaměstnat a věřil, že ze spousty pražských nabídek nebude problém si vybrat. Zjistil však, že pro většinu zaměstnavatelů je s požadavkem 13.000,-- Kč až 15.000,-- Kč drahý a málo perspektivní. Manželka mu sehnala alespoň brigádu za 48,-- Kč/hod. v Carrefouru Eden. V listopadu 2005 pak přesvědčil svého největšího dodavatele a věřitele o zřízení pultového prodeje služeb T-Mobile v Intersparu Hostivař a po měsíčním provozu se v tom rozhodl pokračovat v naději zisku a vyrovnání dluhů dodavateli, VZP, PSSZ i státu. Nezdá se mu proto, že by nic nečinil. Osm měsíců strávených na stánku, denně od 8.30 hod. do 23.00 hod., mu však očekávané zbavení se dluhů ani obnovení pravidelných víkendů s dcerou nepřineslo. Dále uvedl, že konec r. 2006 a začátek r. 2007 přinesl rozvod už tak nefunkčního manželství. Jeho bývalá manželka se po rozvodu stala majitelkou dvou bytových jednotek a za bydlení v jedné z nich jí platí náklady 2.650,-- Kč. Dále poukazoval na to, že v rozsudku jsou nepřesně uvedeny údaje o místech jeho prodejních stánků a že v současné době má pronajat obchodní prostor k plnění inkoustových cartridgí v xxx (od 14.2.2008), přičemž změnou místa došlo ke značnému snížení tržeb a že skladový prostor má stále v ul. xxx. Dovozoval, že by měla být vzata v úvahu jeho skutečná současná finanční situace, řádně doložená daňovými priznáními za r. 2006 a 2007. Navrhl proto, aby výživné bylo zvýšeno počínaje dnem 1.5.2008 na částku 2.100,-- Kč měsíčně.

Matka ve svém písemném vyjádření uvedla, že s odvoláním otce nesouhlasí, neboť ten má vyživovací povinnost jen k nezl. M., která dosáhla 15ti let, končí 9. třídu ZŠ a je přijata ke studiu na střední škole. Otec již řadu let uvádí, že mu podnikání nevynáší a přesto se nesnaží profesi změnit. Poukazovala na to, že má od července 2006 sama v péči tři nezletilé děti a zajišťuje vše, co je v jejich silách a možnostech. Navrhla, aby byl rozsudek soudu I. stupně potvrzen.

Opatrovník nezletilé ve svém písemném vyjádření vyslovil rovněž nesouhlas s odvoláním otce a poukazoval na svůj návrh zvýšit otcovu vyživovací povinnost od 1.9.2006 na částku 2.000,-- Kč měsíčně a od 1.9.2007, v souvislosti s přípravou na přechod na školu vyššího typu, na 3.000,-- Kč. Uvedl dále, že otec podniká několik let v oblasti, kde nedosahuje dostatečných příjmů a že ukončení této činnosti mu doporučila i účetní, která pro něho zpracovává daňové prohlášení. Otcovo neúspěšné podnikání by nemělo být k tíži nezl. M., která bude od září 2008 pokračovat ve studiu na střední škole. Z dokazování soudu -sdělení

úřadu práce- lze dovodit, že je v možnostech otce dosahovat vyšších příjmů. Navrhl proto potvrzení napadeného rozsudku.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu včas podaného odvolání rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 212 a § 212a o.s.ř.), v systému úplné apelace (§ 205a odst. 2 ve spojení s § 120 odst. 2 o.s.ř.), a dokazování v potřebné míře doplnil (§ 213 a § 213a o.s.ř.).

Z potvrzení o studiu odvolací soud zjistil, že nezl. M. K.á je ve školním roce 2008/2009 žákyní 1.D třídy Obchodní akademie se sídlem v Praze 2, Vinohradská 38.

Ze zprávy zaměstnavatele matky bylo odvolacím soudem zjištěno, že její průměrná čistá měsíční mzda za další časové období od 1.11.2007 do 31.3.2009 činila 11.404,-- Kč.

Ze zprávy Úřadu práce hl.m. Prahy, pracoviště SSP v Praze 3, odvolací soud zjistil, že ve prospěch matky bylo v r. 2008 vyplaceno na sociálním příplatku celkem 14.822,-- Kč a na příspěvku na bydlení celkem 27.512,-- Kč; od 1.1. do 30.4.2009 jí bylo na sociálním příplatku vyplaceno celkem 2.357,-- Kč a na příspěvku na bydlení celkem 7.199,-- Kč. Ve prospěch nezl. M. bylo v r. 2008 vyplaceno na přídatku na dítě celkem 8.510,-- Kč a od 1.1. do 30.4.2009 celkem 2.100,-- Kč. Na přídatku na dítě bylo v r. 2008 vyplaceno ve prospěch nezl. D. P. celkem 6.076,-- Kč a ve prospěch nezl. D.P. rovněž 6.076,-- Kč a od 1.1. do 30.4.2009 ve prospěch nezl. Denisy P. celkem 1.500,-- Kč a ve prospěch nezl. D. P. také 1.500,-- Kč.

Z přiznání k dani z příjmů fyzických osob za r. 2008 odvolací soud zjistil, že otec vykázal příjmy ve výši 436.148,-- Kč a výdaje ve výši 330.050,-- Kč; dílčí základ daně činil 141.463,- Kč. Závazky na začátku zdaňovacího období činily 191.540,-- Kč a na jeho konci pak 187.844,-- Kč.

Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 7.12.2006 sp.zn. 16C 229/2006, který nabyl právní moci 2.1.2007, odvolací soud dále zjistil, že manželství otce s R. K. bylo rozvedeno.

Při odvolacím jednání oba rodiče shodně uvedli, že na místo soudem naposledy stanovených 1.700,-- Kč otec přispíval na výživu nezletilé od září 2006 částkou 1.800,-- Kč měsíčně. Matka dále uvedla, že od května 2008 otec platí na výživu M. 2.100,-- Kč měsíčně. Otec uvedl, že si vyplácí podnikatelskou odměnu podle toho, jak na tom je, obvykle 10.000,-- Kč, z čehož platí výživné a další platby.

Po takto doplněném řízení shledal odvolací soud otcovo odvolání důvodným.

Podle ust. § 99 odst. 1 zák. o rodině ve spojení s ust. § 163 o.s.ř. změnil-li se poměry, může soud i bez návrhu změnit dohody a soudní rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti.

Změna poměrů, která takový postup soudu odůvodňuje, spočívá na jedné straně ve změně míry odůvodněných potřeb nezletilého dítěte obvykle v souvislosti s jeho přibývajícím věkem, na druhé straně pak ve změně schopností a možností některého z rodičů plnit vyživovací povinnost, daných nejčastěji zvýšením či snížením jeho příjmů, zdravotním stavem, popř. ve změně okruhu osob, které jsou na tohoto rodiče odkázány výživou. Zjištěné změny poměrů jsou v souvislosti s rozhodováním soudu o výživě nezletilých dětí důvodem pro zvýšení nebo naopak snížení výživného podle toho, k jakým změnám na straně dětí či rodičů došlo. Přitom je třeba vzít za výchozí ty skutečnosti, které byly soudem zjištěny v době posledního rozhodování o výživném a porovnat je se skutečnostmi zjištěnými v době, kdy se o změně rozhoduje opětovně.

Soud I. stupně při porovnání poměrů existujících v době posledního rozhodnutí a v době, kdy probíhá řízení o změně výše výživného, správně dovodil, že podmínky pro zvýšení výživného jsou splněny. Podle názoru odvolacího soudu však počátek zvýšení výživného, stanovený soudem I. stupně, nekoresponduje s okamžikem, kdy se změna v poměrech účastníků projevila nejmarkantněji (§ 99 odst. 1 zák. o rodině a § 163 odst. 2 o.s.ř.) a ani výše výživného neodpovídá zcela kritériím § 85 odst. 2, 3 a § 96 odst. 1 zák. o rodině. Je jednoznačné, že od poslední úpravy výživného se především výrazně zvýšily potřeby nezl. M. spojené s jejím věkem, studiem střední školy, ale i rozšiřujícími se zájmy. U obou rodičů došlo ve stejné době ke změně rodinného stavu, neboť jejich manželství byla rozvedena. K markantnímu nárůstu potřeb nezl. M. došlo podle názoru odvolacího soudu až od září 2008, kdy začala navštěvovat střední školu, což přináší zvýšené nároky nejen na zajištění studijních potřeb a pomůcek, ale také na různé aktivity, jež jsou s návštěvou školy spojeny (např. sportovní a jazykové kurzy apod.). Vzhledem k věku nezl. M. je ovšem i na matce, aby se na její výživě podílela finančně, neboť svůj podíl na její výživě již jen v nepatrné míře vyvažuje osobní péčí o ni. U stávajícího zaměstnavatele přitom matka dosahuje i při 7-mi hodinovém pracovním úvazku denně vyšší mzdy, než jaké dříve (do 28.2.2007) dosahovala u České pošty. Otec se nadále věnuje soukromé podnikatelské činnosti, a to navzdory tomu, že je řadu let předlužen a v r. 2008 došlo k razantnímu poklesu jeho příjmů. Byť lze přisvědčit soudu I. stupně v tom, že nepříznivé výsledky otcovy podnikatelské činnosti nelze klást k tíži výživou oprávněné nezl. M., není podle názoru odvolacího soudu -zejména k výši dluhů z předcházejících daňových období, převáděných do dalších let- v možnostech a schopnostech otce platit vyšší výživné než 2.100,- Kč měsíčně. Výživné v této výši považuje odvolací soud za nejlépe odpovídající všem zákonným kritériím ust. § 85 odst. 2, 3 a § 96 odst. 1 zák. o rodině, přičemž bylo přihlédnuto jak k dávkám státní sociální podpory, vypláceným matce, tak k částkám životního a existenčního minima (zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu).

Ze všech těchto důvodů byl proto rozsudek soudu I. stupně ve výrocích o výživném (I., II. a IV.) změněn podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. jen tak, že se výživné otce zvyšuje s účinností od 1.9.2008 na částku 2.100,- Kč měsíčně, jinak byl v těchto výrocích jako správný podle § 219 o.s.ř. potvrzen.

V důsledku odvolacím soudem odlišně stanoveného počátku zvýšení výživného i jeho výše, se odvolací soud znovu zabýval tím, zda a v jaké výši vznikl otci na takto zvýšeném výživném nedoplatek za dobu od 1.9.2008 do 30.4.2009. Poněvadž v odvolacím řízení vyšlo najevo, že otec na výživu nezl. M. platí 2.100,- Kč měsíčně dobrovolně již od května 2008,

byl rozsudek soudu I. stupně ve výroku o nedoplatku na výživném změněn tak, že otcí nedoplatek na zvýšeném výživném za dobu od 1.9.2008 do 30.4.2009 nevznikl.

Výrok o nákladech řízení před soudy obou stupňů se opírá o ust. § 224 odst. 1,2 a § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř., když nebyly shledány žádné okolnosti případu, které by přiznání jejich náhrady některému z účastníků odůvodňovaly a nad to žádný z nich jejich náhradu ani nežádal.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 15. dubna 2009

JUDr. Čestmír Slaný
předseda senátu

